

Vergaderjaar 2015–2016

33 043

Groene economische groei in Nederland (Green Deal)

Nr. 45

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN INFRASTRUCTUUR EN MILIEU

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 4 december 2015

In de brief aan uw Kamer van 15 juli 2014 heeft mijn ambtsvoorganger toegezegd u te informeren over de uitvoering van de Motie Dijkstra (Kamerstuk 30 872, nr. 154). In de motie Dijkstra wordt de regering gevraagd om zowel op Nederlands als Europees niveau te bezien welke aanpassingen van specifieke normeringen mogelijk zijn om de bijdrage van secundaire grondstoffen in de circulaire economie te bevorderen en zich hiervoor in te zetten. Om de motie op een goede wijze te beantwoorden heb ik het Nederlands Normalisatie-instituut (NEN) opdracht gegeven een nader onderzoek te doen. De resultaten ontvangt u hierbij¹.

Voordat ik inga op de resultaten van het onderzoek, is het goed te benadrukken wat de rol van de overheid bij normering en certificering is. Het onderhouden en actualiseren van normen is primair een taak voor het bedrijfsleven. Vanuit de ambities voor versterking van het innovatievermogen en totstandkoming van een circulaire economie, is het wel van belang dat normalisatie en certificering niet belemmerend en waar mogelijk juist stimulerend werken. Daarom maakt dit onderwerp deel uit van het VANG-actieprogramma en het programma Ruimte in Regels voor Groene Groei² en sluit aan bij de Kabinetsreactie op project Kenbaarheid van normen en normalisatie³.

¹ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl.

² Zie hiervoor ook de Tussenbalans Groene Groei; (Kamerstuk 33 043, nr. 42).

³ «Normalisatie draagt bij aan een goed functionerende economie. Zo vergemakkelijkt normalisatie de toegang tot markten, verbetert zij de kwaliteit en de veiligheid van producten en diensten en vereenvoudigt zij de verspreiding van kennis, technologie en bedrijfspraktijken. Normalisatie zorgt ervoor dat producten, onderdelen en netwerken beter op elkaar aansluiten. Dit bevordert het handelsverkeer en de innovatie.» Kamerstuk 27 406, nr. 193.

Resultaten onderzoek

In het onderzoek is bij stakeholders uit de ketens beton en kunststofleidingen nagegaan welke betekenis zij toekennen aan normen en certificaten in de context van de circulaire economie. Normen zijn in deze context vrijwillige afspraken tussen belanghebbenden over specificaties van producten, diensten of processen. Normen beogen duidelijkheid te bieden aan producenten en afnemers over criteria en eisen die worden gehanteerd in het (internationale) handelsverkeer. Samenvattend concludeert het NEN onder meer het volgende:

- Specificaties in normen zijn een belangrijke factor voor toepassing van secundair materiaal (inzet van afvalstoffen als grondstof);
- Normen moeten gelijke tred houden met nationale en internationale ontwikkelingen en mogelijkheden. Het is belangrijk dat normen «performance based» zijn: aangeven aan welke eisen een product moet voldoen;
- Een goede betrokkenheid van universiteiten en (MKB-) bedrijven in het normalisatieproces is een punt van aandacht om hun belangen bij innovaties in de circulaire economie goed te kunnen borgen en mee te wegen;
- De markt voor circulaire economie is in sterke mate een Europese markt: in toenemende mate zijn normen op Europees en mondiaal niveau van belang;

Actualiteit normen

Normen beschrijven meestal de stand der techniek zoals deze door belanghebbenden bij consensus is overeengekomen. Stakeholders geven echter aan dat normen ook gelijke tred moeten houden met nieuwe en innovatieve ontwikkelingen, zowel technische als maatschappelijke. Doelvoorschriften in normen moeten op een dusdanige wijze worden opgesteld en onderhouden dat innovatie wordt gestimuleerd en de dynamiek van nieuwe ontwikkelingen niet wordt verstoord. Bestaande normen moeten worden getoetst aan de vereisten voor een circulaire economie, zoals efficiënt materiaalgebruik en gebruik van primair en secundair materiaal in producten.

Betrokkenheid stakeholders

Bedrijfsleven en kennisinstututen moeten in een vroegtijdig stadium betrokken zijn bij het totstandkomingsproces van normen en certificaten, dit geldt zowel op nationaal als op Europees niveau. Actieve deelname aan normalisatietrajecten is cruciaal om innovaties en specifieke belangen goed te positioneren en mee te wegen. Tegelijk wordt geconstateerd dat er praktische belemmeringen kunnen zijn voor deelname door stakeholders aan normalisatietrajecten, zoals onbekendheid, tijdsinzet en kosten. Ook vinden stakeholders een actieve rol van de overheid van belang om zowel nationaal als internationaal en Europees ontwikkelde normen en certificeringstrajecten voldoende te laten aansluiten bij nationaal beleid.

Vervolgacties

Op basis van de huidige conclusies is het nog lastig concrete (vervolg)acties te formuleren. Daarom zijn inmiddels 10 ketenprojecten opgepakt in het kader van het programma Ruimte in Regels en het VANG-actieprogramma met als doel om samen met het bedrijfsleven concrete belemmeringen te inventariseren en op te lossen. Tegelijkertijd is het doel brede lessen te trekken hoe de processen van normalisatie en certificering beter kunnen aansluiten bij innovatie en circulaire economie en concrete

acties te formuleren voor alle betrokken partijen (overheid, bedrijfsleven, NGO's en normalisatie-instituten en certificerende instellingen) om dit te verbeteren.

U wordt middels reguliere voortgangsrapportages in het kader van VANG over de resultaten geïnformeerd.

De Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu,
S.A.M. Dijkma